

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuses peadirektori
05.11.2025 käskkirjaga nr 1-1/25/77

Sisukord

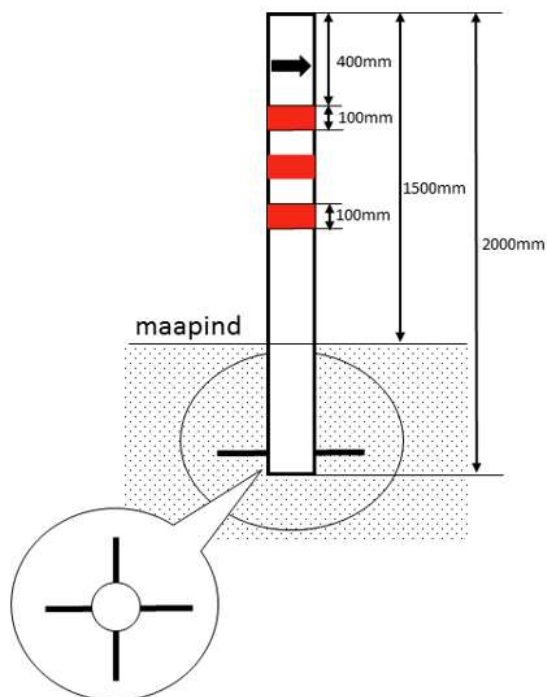
I. Märgistamine	2
Piiritähised.....	2
Märgid	3
Ohutuslint.....	4
Tõkkepuu.....	4
Piirdetara.....	5
Infotahvel	5
Signaalmärgistus	7
II. Harjutusväljadel kasutatavad märgid.....	8
Keelumärgid.....	8
Hoiatusmärgid	8
Kohustusmärgid	9
UXO ala märgistus.....	9

I. Märgistamine

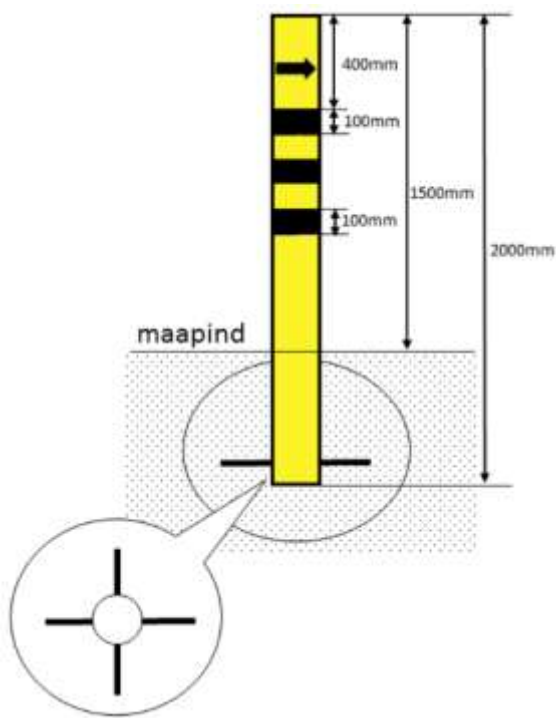
1. Tagamaks harjutusväljade ja väljaõppeehitiste ohutus kasutajatele ja kõrvalistele isikutele, peab need tähistama nõuetekohaste vahenditega.
2. Ohtlike tegevuste piirid, mis seavad ohtu elu, tervise või vara, peavad olema maismaal ja veekogu kallastel nõuetekohaselt tähistatud, et keelata, hoiatada, informeerida avalikkust või takistada pääsu ohualale.
3. Õhuohuala piirid on kantud visuaalselennukaardile.
4. Harjutusvälja või eraldiseisva väljaõppeehitise välispiir peab olema tähistatud valge-punase märgistusega.
5. Harjutusvälja või väljaõppeehitise alaline ohuala (nt UXO ala, lõhkealad jne) peab olema tähistatud kollase-musta märgistusega ning on ehitise osa.
6. Alaline lasketiir, mis ei asu harjutusväljal (s.h ohuala), peab olema tähistatud kollase-musta märgistusega ning on ehitise osa.
7. Harjutusväljadel ja väljaõppeehitistel olevad teed tuleb märgistada sarnaselt avalike teedega.
8. Märgistusvahendid tuleb paigutada kohtadesse, kus inimesed eeldavad nende olemasolu: piiretele, väravatele, ristmikele, parklatesse, jalgradadele, sihtidele jne. Märgistusvahendeid ei tohi varjata taimestik, avatud väravad, pargitud sõidukid või muud takistused. Liiga suur märkide hulk võib mõjuda segadusse ajavalt.
9. Harjutusvälja ümber peab olema ehitatud ja hooldatud piirisiht laiusega 2 kuni 4m.
10. Eraldiseisva väljaõppeehitise ümber peab olema ehitatud ja hooldatud piirisiht laiusega vähemalt 2m.

Piiritähised

11. Piiritähisele esitatavad nõuded vt joonis 1 ja 2.
 - a. Piiritähised võivad olla metallist või PVC materjalist. Piiritähise kleebised peavad olema vastavalt EVS 613:2023 ja EVS-EN 12899-1 kohaselt RA2 klass (kile/kleebis peab säilitama vähemalt 10 aasta vältel vähemalt 70% ulatuses oma valguspeegeldavuse).
 - b. Harjutusvälja või eraldiseisva väljaõppeehitise maa-ala piiritähis peab olema valget värvi, kuhu on kantud kolm punast 100 mm laiust triipu 100 mm vahedega. Esimene punane triip algab valge osa ülemisest servast 400 mm kauguselt.
 - c. Ohuala piiritähis peab olema kollast värvi, kuhu on kantud kolm musta 100 mm laiust triipu 100 mm vahedega. Esimene must triip algab kollase osa ülemisest servast 400 mm kauguselt.
 - d. Piiritähise maapinnast välja ulatuva osa pikkus peab olema vähemalt 1500mm.
 - e. Piiritähisel olev must nool peab osutama harjutusvälja/väljaõppeehitise või ohuala suunas.
 - f. Piiritähis peab olema käsitsi väljatõmbamise vastaselt ankurdatud.
 - g. Piiritähiste vahel peab olema tagatud nähtavus, kuid piiritähiste omavaheline kaugus ei tohi ületada 75 m.
 - h. Olenevalt tähistuse asukohast võib paigutada piiritähistele täiendavad märgid vastutava isiku telefoninumbriga.
 - i. Piiritähist ei pea paigaldama, kui on olemas püsiv välispiire, mis on tähistatud piirimärgiga.
 - j. Piiritähised, mis on paigaldatud enne käesoleva dokumendi kinnitamist, vahetatakse välja esimesel võimalusel.

Joonis 1. Harjutusväla piiritähis

Joonis 1. Ohuala piiritähis

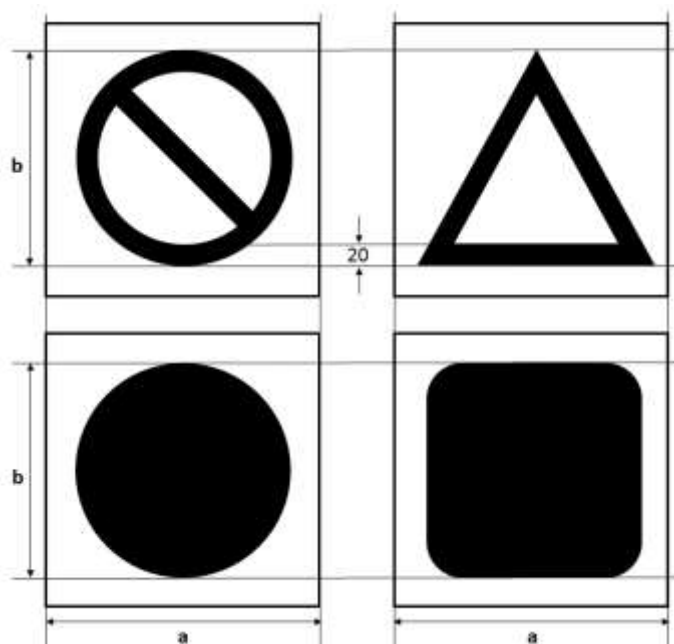
Märgid

12. Märkidele esitatavad nõuded

- Peab paigaldama maapinnast vähemalt 1500 mm kõrgusele.
- Peab olema sümbol ja vajadusel selgitav tekst lisatahtlil.
- Peab paigaldama statsionaarsete tõkkepuude juurde.
- Peab paigaldama teede äärde, mis viivad lasketiiru, lõhkealale või lõhkemata lõhkekehadega alale.
- Peab paigaldama avalikult kasutatava veekogu ohuala välispiiril olevale kaldale.
- Puudava ohumärgi töötab välja RKIK.
- Mitme ohumärgi samaaegsel kasutamisel võib need panna ühele märgile.
- Märkide mõõtmed on kirjeldatud tabelis 1 ja joonisel 3.
- Märkide näidised on punktis II.

Eeldatav lähenemiskiirus tahvlile	Tahvli kõrgus (a)	Tahvli laius (b)	Tahvilil oleva märgi geomeetrilise laius (c)	Tähtede kõrgus/ geomeetrilise kujundi joone laius
Jalgsi	400 mm	340 mm	240 mm	20 mm
Kuni 10 km/h	600 mm	510 mm	360 mm	30 mm
Kuni 20 km/h	800 mm	680 mm	480 mm	40 mm
kuni 30 km/h	1000 mm	850 mm	600 mm	50 mm
kuni 50 km/h	1200 mm	1020 mm	720 mm	60 mm
Kuni 90 km/h	1400 mm	1200 mm	900 mm	80 mm

Tabel 1. Märkide mõõtmed

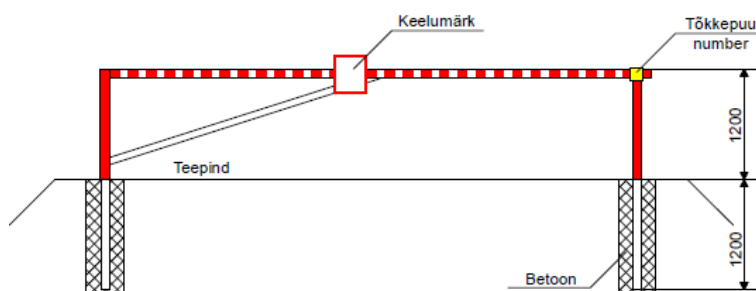
Joonis 3. Märkide mõõtmed

Ohutuslint

13. Harjutusväljal või eraldiseisval väljaõppeehitisel tohib kasutada ajutiselt ohutuslinti, mille värvikombinatsioon on punane-valge (ajutise piiritähisena) või kollane-must (ajutise ohuala piiritähisena).

Tõkkepuu

14. Kõrvaliste isikute juhusliku sattumise vältimiseks ohualasse tuleb harjutusväljale ja eraldiseisvale väljaõppeehitisele suubuvatele teedele paigaldada tõkkepuud.
15. Statsionaarsel tõkkepuul vt joonis 4 peab (peavad) olema:
- punast värvi toepostid, mille külge saab tõkkepuud lukustada lahtisesse ja kinnisesse asendisse;
 - põiklatt, mille hoiatusvärvid on vaheldumisi 100 mm laiused, peab olema vähemalt 4000 mm pikk ja vähemalt olemasoleva tee laiune;
 - põiklatt värvitud värvikombinatsioonis: valge-punane (harjutusvälja piir, sisemised tõkkepuud) või kollane-must (ohuala piir, UXO ala piir);
 - postid ankurdada maast väljatõmbamise vältimiseks;
 - hoiatusvärvid helkivad või vähemalt kolm valgust peegeldavat triipu mõlemal postil ning põiklati keskel;
 - keelumärk;
 - tähistatud tõkkepuu numbriga.

Joonis 4. Statsionaarne tõkkepuu

16. Tõkkepuu number peab olema:
- a. vähemalt 3 mm paksusest alusmaterjalist;
 - b. välismõõtudega 150 x 150 mm;
 - c. musta tekstiga (Arial Black Bold), kirjakõrgus 220 ja tsentseeritud keskele;
 - d. numbripoolne taust peab olema reflekteeriv kollane;
 - e. tähistusega kombinatsioonides: T (välimised tõkkepuud), S (sisemised tõkkepuud), U (UXO ala tõkkepuud).

Joonis 2. Tõkkepuu number

17. Ajutine tõkkepuu peab olema:
- a. kergesti paigaldatav ja eemaldatav;
 - b. pikkusega, mis vastab tee laiusle ning hoiatusvärvid on vaheldumisi 100 mm laiused või ümbritsetud vastavas värvikombinatsioonis lindiga;
 - c. varustatud pimedal ajal võimalusel valgusallikaga, mis paigaldatakse suletud tõkkepuu keskele;
 - d. tähistatud keelumärgiga;

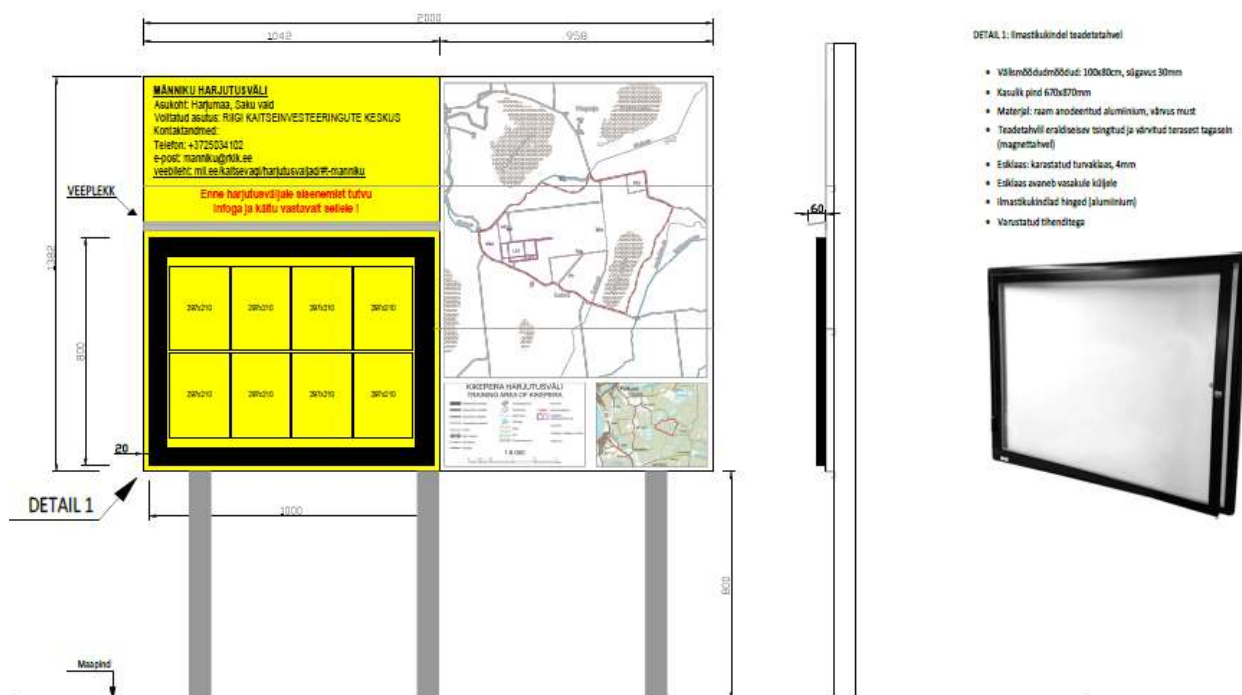
Piirdetara

18. Riskianalüüsist tulenevalt tuleb suure ohuga aladele ehitada tara. Valikut mõjutavate faktorite hulka kuuluvad:
- a. juurdepääsu ulatus - lubadega, lubadeta;
 - b. ohu liik ning riski suurus;
 - c. pinnase seisukord - tara ehitamise praktiline pool;
 - d. puude või pinnasevormide võimalik tarast üle ulatumine;
 - e. kas tara võib saada tabamuse;
 - f. kas loomad või linnud võivad tarasse kinni jääda.
19. Tarad peavad olema varustatud nähtavate märkidega.
20. Tara peab olema piisavalt kõrge, et takistada juurdepääsu. Kõrgema riskitasemega aladel peab tara olema 2000 mm kõrge ning väljapoole kaldus ülaosaga. Madalama riskitasemega aladel peab tara olema 1400 mm kõrge.
21. Tarastatud väljaõppeehitistele on vajalik paigaldada sobivates mõõtudes väravad. Väravate arv peab tagama hädavajaliku pääsu.

Infotahvel

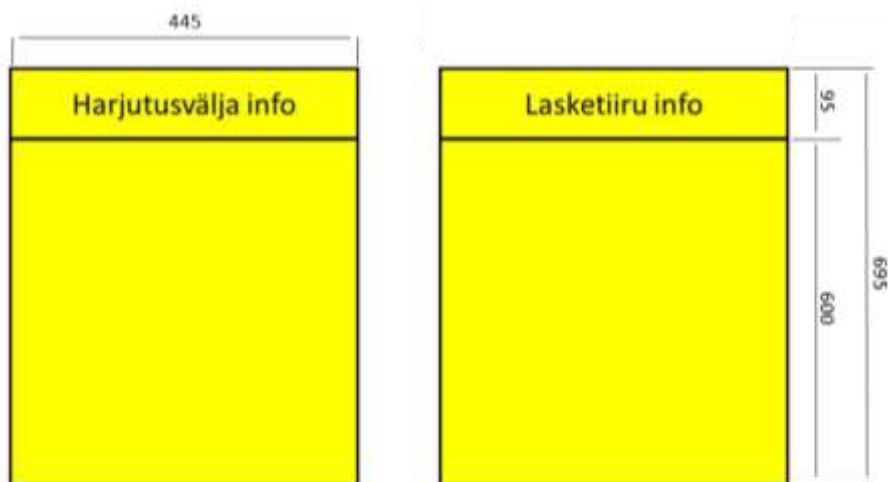
22. Harjutusvälja või eraldiseisva väljaõppeehitise juurde sisenevate teede äärde paigaldatakse kollast värvi musta joonega ääristatud infotahvlid.
23. 1500 x 2000 mm suurused infotahvlid (vt joonis 6) paigaldatakse harjutusväljale või eraldiseisva väljaõppeehitisele suunduva kattega tee äärde tõkkepuude juurde ning piiräärsetesse parklatesse. Infotahvilil peab olema kirjas (eesti ning soovitatavalt vene ja inglise keeles)
- a. Koha nimetus ja aadress.
 - b. Vastutava isiku kontaktandmed.
 - c. Koha skeem koos tähtsamate objektidega (järved, jõed, asulad jms).
 - d. Koha tähistamise ja sulgemise kord (tõkkepuude, signaallipu jms kasutamine).
 - e. Väljavõtted kehtivatest õigusaktidest ebaseadusliku sisenemise kohta kaitsevää territooriumile

- või väljaõppe asukohta ja karistused tähistusvahendite rikkumise eest.
- f. Harjutusvälja või väljaõppehitise vähemalt ühe nädala kasutamise graafik.

Joonis 3. 1500 x 2000 mm suurune infotahvli näide

24. 850 x 500 mm suurused infotahvliid (vt joonis 7) paigaldatakse harjutusväljale ja/või väljaõppehitisele suunduvate teede tõkkepuude kõrvale:
- Värv: pulbervärv Ral 1003;
 - Kleebis: 3M™ Engineer Grade Reflective Sheeting 3290DR;
 - Klaas: löögikindel 4mm polükarbonaat mono, kahepoolse UV kaitsega;
 - Infotahvilil peab olema kirjas (eesti ning soovitatavalt vene ja inglise keeles).
 - Käimasolev tegevus, mille ajal on alal viibimine keelatud.
 - Koha ühe kuni kahe nädala kasutamise graafik.
 - Vastutava isiku kontaktandmed.

Joonis 7. 850 x 500 mm infotahvli näide

25. Harjutusvälja ja väljaõppeehitise kasutajatele igapäevaseks informatsiooni saamiseks paigaldatakse infotahvel (mille suurus sõltub vajadusest) administratiivhoone või peasissepääsu juurde. Infotahvilil peab olema kirjas:
- a. informatsioon ööpäevaste piirangute kohta (nt tuleohutuse astmed, teede sulgemine, tähistamine, ohuala kaart jms);
 - b. harjutusvälja ja väljaõppeehitise ühe kuni kahe nädala kasutamise graafik.

Signaalmärgistus

26. Harjutusväljal ja/või väljaõppeehitisel peab olema paigaldatud signaalmastid. Signaalmasti võib paigutada tõkkepuu kõrvale, vaatlustorni olemasolul selle katusele ning tiheda asustusega alal harjutusvälja ja/või väljaõppeehitise piirile. Ohtliku tegevuse ajaks paigaldatakse signaalmasti signaalmärgistus:
- a. Signaalmärgistus peab olema maapinnast 5 - 10 m kõrgusel.
 - b. Päevasel ajal ilmastiku- ja pleekimiskindlast õhemast lipukangast (115 g/m^2) valmistatud punane signaallipp (1050 x 1650 mm) või ilmastiku- ja pleekimiskindlast materjalist signaallipuks läbimõõduga 1000 mm.
 - c. pimedal ajal ilmastiku- ja põrutuskindel punane signaaltuli.
27. Laskeharjutuse ajal peab mehitatud püsikindlustatud punker olema varustatud punase märgistuslipuga (lipu suurus 1,2 x 0,9 m) ning pimedal ajal punase valgustusvahendiga, mis heisatakse ohu korral (kui on katkenud ohutusside, kui meeskond hakkab väljuma punkrist jne) selleks ettenähtud kohast.
28. Laskeharjutuse ajal peab mehitatud juhtimisruumil olema heisatud punane signaalmärgistus (lipu suurus 1,2 x 0,9 m). Pimedal ajal peab põlema punane valgustusvahend, mis on juhtimisruumist aktiveeritav. Juhtimisruumi signaalmast peab paiknema sissepääsu kõrval ja olema valmistatud puidust, alumiiniumtorust või muust rikošeteerumist mitte tekitavast komposiitmaterjalist.

Joonis 8. Punase lipuga signaalmast

II. Harjutusväljadel kasutatavad märgid

Keelumärgid

Kaitseväe harjutusväli.
Territooriumil viibimine
ELUOHTLIK!
Lisainfo tel 5326 4560

Märk 1a

Kaitseväe lasketüür.
Territooriumil viibimine
ELUOHTLIK!
Lisainfo tel 507 2683

Märk 1b

Kaitseväe lasketüür.
Territooriumil viibimine
ELUOHTLIK!
Lisainfo tel 5332 7450

Märk 2a

Kaitseväe harjutusväli.
Suletud tõkkepuu korral
on edasimineku
KEELATUD!

Märk 2b

Kaitseväe harjutusväli.
Suletud tõkkepuu korral
on edasimineku
KEELATUD!

Märk 3a

Kaitseväe lasketüür.
Suletud tõkkepuu korral
on edasimineku
KEELATUD!

Märk 3b

Roomikõõludukitega
sõitmine
KEELATUD!

Märk 4

Hoiatusmärgid

Lõiketraadi
OHT

Märk 5

Okastraadi
OHT

Märk 6

Laskeväli

Märk 7a

Lasketüür

Märk 7b

Ootamatu müra, suitsu
ja valguse võimalus

Märk 8

Käsigranaadi heiteala

Märk 9a

Lõhkamisala

Märk 9b

Kohustusmärgid

Kanna
silma kaitse vahendit

Märk 10

Kanna
kuulmiskaitse vahendit

Märk 11

Jalakäijate tee

Märk 12

UXO ala märgistus

UXO ala koondmärk
(200x400 mm)

SEIS!
Lõhkemata
lõhkekehad

СТОЙ!
Неразорвавшиеся
снаряды

DANGER!
Unexploded
ordnance

Edasimineke
KEELATUD

Проезд
ЗАПРЕЩЕН

RESTRICTED
area

Esemete
puudutamine
KEELATUD

ЗАПРЕЩАЕТСЯ
трогать
взрывоопасные
предметы

Do approach
or touch any
objects

UXO ala üldmärk